

Derde wijziging Aanwijzingen voor de regelgeving

AZ

19 februari 1998/Nr. 98M001974

De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad,

Besluit:

Artikel I

De Aanwijzingen voor de regelgeving worden gewijzigd als volgt:

A

De toelichting bij aanwijzing 4 wordt gewijzigd als volgt:

1. 'externe adviesorganen' wordt telkens vervangen door: adviescolleges.
2. In de eerste volzin wordt na "zelfstandige bestuursorganen" ingevoegd: , organen van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.
3. Voor de laatste volzin wordt ingevoegd:

Wat betreft organen van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie wordt verwezen naar het nader standpunt van het kabinet over de toekomst van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (kamerstukken II 1996/97, 25 091, nr. 2) waarin gesteld wordt dat PBO-regelingen in het algemeen dienen te voldoen aan de Aanwijzingen voor de regelgeving, met name aan de aanwijzingen 6 tot en met 18. In de bijlage bij dit kabinetsstandpunt is een overzicht gegeven van algemene aandachtspunten bij het opstellen van PBO-regelingen, welke punten uit deze aanwijzingen voortvloeien.

B

Na aanwijzing 11 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 11a

Indien de noodzaak tot het vaststellen van een wet is komen vast te staan, wordt in beginsel meteen een wetsvoorstel opgesteld, zonder daaraan een voorontwerp of beleidsnota vooraf te laten gaan.

Toelichting: Met voorontwerpen en beleidsnota's moet alleen worden gewerkt als de snelheid van het wetgevingsproces daarmee is gediend, door-

dat in een vroeg stadium duidelijk moet worden welke voornemens op voldoende maatschappelijk draagvlak en parlementaire steun kunnen rekenen.

C

In het eerste tekstblok van de toelichting bij aanwijzing 21 vervalt de derde volzin.

D

In de toelichting bij aanwijzing 23 wordt 'Kamerstukken' telkens vervangen door: kamerstukken.

E

Aan het slot van § 2.3 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 34a

1. Een algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder vastgesteld dan nadat de wet waarop deze is gebaseerd, is vastgesteld.
2. In uitzonderlijke situaties kan een algemene maatregel van bestuur reeds worden vastgesteld nadat het wetsvoorstel dat aan de algemene maatregel van bestuur ten grondslag ligt door de Tweede Kamer is aanvaard.
3. Voor de inwerkingtredingsbepaling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het tweede lid, wordt het in aanwijzing 180, onder G, bedoelde model gebruikt.
4. Deze aanwijzing is van overeenkomstige toepassing op het vaststellen van een ministeriële regeling.

Toelichting: Een uitvoeringsregeling kan niet eerder in werking treden of verder terugwerken dan de delegerende regeling. Voor de vaststelling ervan kan dat anders liggen. Van een uitzonderlijke situatie kan sprake zijn wanneer zaken die niet doelmatig in de wet zelf te regelen zijn (administratieve voorschriften, aangelegenheden omtrent de uitvoering) tijdig bekend dienen te zijn aan justitiabelen of uitvoeringsinstanties, ten einde hun de gelegenheid te bieden zich hierop adequaat voor te bereiden, en de wet zelf op zeer korte termijn in werking moet treden. Steeds moet hierbij echter bezien worden of op andere wijze, bij-

voorbeeld door circulaire of voorlichting, tijdig in de gewenste duidelijkheid kan worden voorzien. Uiteraard dient voldoende zekerheid te bestaan over de uiteindelijke redactie en nummering van de artikelen van de delegerende wet, zodat niet achteraf onduidelijkheid kan ontstaan over de wettelijke basis van het besluit.

F

Aan de toelichting bij aanwijzing 37 wordt een zin toegevoegd, luidende: Zie hierover aanwijzing 43a.

G

Aanwijzing 43 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het model in het tweede lid wordt 'voorgelegd' vervangen door: overgelegd.
2. Aan de toelichting wordt een zin toegevoegd, luidende: Zie hierover aanwijzing 43a.

H

Aan het slot van § 2.4 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 43a

1. Voor een mededeling of overlegging aan de beide kamers der Staten-Generaal als bedoeld in de aanwijzingen 37 en 43 wordt een zodanig tijdstip gekozen dat ten minste drie vierde deel van de in die aanwijzingen bedoelde termijn buiten een reces van de kamers valt.
2. Indien het eerste lid niet in acht genomen kan worden, wordt dit bij de mededeling of overlegging uitdrukkelijk en gemotiveerd vermeld.
3. Indien bij een mededeling of overlegging als bedoeld in aanwijzing 37 het eerste lid niet in acht kan worden genomen, wordt bovendien zo mogelijk een na het reces liggende datum genoemd vóór welke de kamers hun zienswijze kenbaar kunnen maken.
4. Indien een verlenging van de termijn als bedoeld in het derde lid naar het oordeel van de betrokken minister niet mogelijk is, wordt dat uitdrukkelijk en gemotiveerd vermeld.

Toelichting:

Eerste lid: Voor gecontroleerde delega-

tie (aanwijzing 37) betekent dit dat na de mededeling dat een algemene maatregel van bestuur in het Staatsblad is geplaatst (variant A), zes van de acht weken buiten een reces moeten liggen, c.q. dat na de overlegging van een ontwerp-algemene maatregel van bestuur (variant B) drie van de vier weken buiten een reces moeten liggen. Hiermee moet dus rekening worden gehouden bij de keuze van het tijdstip van plaatsing in het Staatsblad c.q. het tijdstip van voorpublicatie overeenkomstig aanwijzing 37. Voor voorwaardelijke delegatie (aanwijzing 43) betekent dit dat na de overlegging van een vastgestelde algemene maatregel van bestuur drie van de vier weken buiten een reces moeten liggen.

Tweede lid: In zeer spoedeisende gevallen is het denkbaar dat toch meer dan een kwart van de termijn binnen een reces valt. De betrokken minister meldt dan in de begeleidende brief aan de kamers waarom van de drie- of vierde-regel is afgeweken.

Derde en vierde lid: Bij gecontroleerde delegatie (aanwijzing 37) laten de modelbepalingen toe dat de reactietermijn voor de kamers wordt verlengd. Indien de betrokken minister echter problemen heeft met een verlenging, bijvoorbeeld omdat een internationaal orgaan vóór die termijn tot besluitvorming zal komen, dan moet ook dat probleem expliciet in de begeleidende brief worden vermeld. Bij voorwaardelijke delegatie (aanwijzing 43) vloeit dwingend uit de modelbepaling voort dat de kamers binnen vier weken na de overlegging moeten hebben gereageerd. In dat geval is verlenging van de reactietermijn dus niet mogelijk.

I

De toelichting bij aanwijzing 44 komt te luiden:
Toelichting: Deze omschrijving is gebaseerd op de definitie die is opgenomen in artikel 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

J

Na aanwijzing 44 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 44a

In een wettelijk voorschrift op grond waarvan een beleidsregel wordt vastgesteld en in het opschrift en de citeertitel van de regeling waarbij een

beleidsregel wordt vastgesteld, wordt het woord 'beleidsregel' uitdrukkelijk gebruikt.

Toelichting: In de bestaande wetgevingstraditie wordt met het toekennen van een regelgevende bevoegdheid in het algemeen de bevoegdheid tot het stellen van algemeen verbindende voorschriften bedoeld, tenzij duidelijk blijkt van een andere bedoeling van de wetgever. Die andere bedoeling wordt tot uitdrukking gebracht door in de wettekst uitdrukkelijk het woord beleidsregel te gebruiken. Voorbeeld: ... (aanduiding bestuursorgaan) kan beleidsregels vaststellen omtrent ... Ook indien de bevoegdheid tot het stellen van beleidsregels niet uit een wettelijk voorschrift voortvloeit (zie artikel 4:81, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht) dient in de regeling waarbij deze worden vastgesteld, duidelijk te blijken dat sprake is van beleidsregels. Dit geschiedt door gebruik van deze term in het opschrift en de citeertitel van de regeling. Voorbeelden:

A. Beleidsregels van ... (aanduiding bestuursorgaan) omtrent ...

B. Beleidsregels uitvoering ...wet.

K

Aanwijzing 45 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het tweede lid vervalt onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

2. In de toelichting vervalt de laatste volzin.

L

In de toelichting bij aanwijzing 46 wordt "Hoofddirecteur Post en Telecommunicatie" vervangen door: Hoofddirecteur Telecommunicatie en Post.

M

In de toelichting bij aanwijzing 48 wordt 'EEG-richtlijnen' vervangen door: EG-richtlijnen.

N

In de toelichting bij aanwijzing 49 wordt in de tweede volzin na de zinsnede 'de Waterschapswet,' ingevoegd: de Kaderwet adviescolleges,.

O

In de toelichting bij aanwijzing 72 wordt 'EEG-richtlijnen' vervangen door: EG-richtlijnen.

P

Na aanwijzing 72 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 72a

1. Indien uit een regeling rechten of verplichtingen van niet-financiële aard voortvloeien voor twee meerderjarigen die, anders dan als elkaars echtgenoot, met elkaar een nauwe persoonlijke betrekking onderhouden, worden zij aangeduid als: levensgezel.

2. Indien uit een regeling rechten of verplichtingen van financiële aard voortvloeien voor twee meerderjarigen die, anders dan als elkaars echtgenoot, een gezamenlijke huishouding voeren, worden zij aangeduid als: ongehuwd samenlevende.

3. In een regeling als bedoeld in het tweede lid worden enkele begripsbepalingen opgenomen, waarvoor zoveel mogelijk het volgende model wordt gebruikt:

1. In deze wet (dit besluit/deze regeling) (en de daarop berustende bepalingen) wordt verstaan onder ongehuwd samenlevende: de ongehuwde meerderjarige die met een andere ongehuwde meerderjarige een gezamenlijke huishouding voert (met uitzondering van bloedverwanten in de eerste graad).

2. In het eerste lid wordt mede verstaan onder ongehuwd: duurzaam gescheiden levend van zijn echtgenoot.

3. In het eerste lid wordt verstaan onder het voeren van een gezamenlijke huishouding de situatie waarin de betrokkenen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning, en

a. zij blijf geven zorg te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins, of

b. zij met elkaar gehuwd zijn geweest, of

c. zij eerder met elkaar ongehuwd samenlevend zijn geweest, of

d. de man het kind van de vrouw heeft erkend.

(4. Voor de toepassing van artikel .../de artikelen wordt een persoon eerst aangemerkt als ongehuwd samenlevende, indien hij gedurende (aantal weken, maanden of jaren) een gezamenlijke huishouding heeft gevoerd.)

(5. Voor de toepassing van artikel .../de artikelen .../deze wet (dit besluit/deze regeling) wordt een onge-

huwd samenlevende gelijkgesteld met een echtgenoot.)

Toelichting:

Eerste lid: Voorbeelden van de in het eerste lid bedoelde regelingen zijn de regeling waarbij de bevoegdheid wordt toegekend tot het geven van toestemming tot een medische behandeling namens iemand met wie men een nauwe persoonlijke betrekking onderhoudt (vgl. artikel 465, derde lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek) of de regeling waarbij men tot curator van die ander kan worden benoemd (vgl. artikel 383, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Tweede en derde lid: In veel regelingen worden financiële rechtsgevolgen verbonden aan het ongehuwd samenleven. Wanneer iemand als ongehuwd samenlevende wordt aangemerkt, is in een modelbepaling aangegeven. Sommige uitdrukkingen en begrippen gebruikt in die modelbepaling zullen in een wettelijke regeling op grond van de context waarin de bepaling staat, niet altijd kunnen worden overgenomen. Zo kan "betrokkenen" in de betreffende regeling worden vervangen door "belanghebbenden" of "belastingplichtigen". Op inhoudelijke punten dient de bepaling overeen te stemmen met deze modelbepaling. In sommige gevallen zou een gelijkstelling van bloedverwanten in de eerste graad met ongehuwd samenlevenden tot maatschappelijk ongewenste situaties leiden. Zo is het niet wenselijk dat indien het kind en de ouder allebei alleenstaand zijn, het kind er om financiële redenen van zou worden weerhouden om die ouder ter verzorging in huis te nemen, omdat ze dan beiden voortaan als ongehuwd samenlevenden worden aangemerkt en het kind, de ouder of beiden gekort worden op hun uitkering, terwijl die korting niet plaatsvindt indien het kind of de ouder niet-alleenstaand is, op het moment dat de ouder bij het kind intrekt.

In uitzonderlijke situaties kan aan de modelbepaling een termijn gekoppeld worden voor de inwerkingtreding van de rechtsgevolgen voor de ongehuwd samenlevenden. Daarvoor wordt het model gebruikt dat als vierde lid is aangegeven. Een termijn kan slechts bij uitzondering worden gesteld, bijvoorbeeld ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van de regeling. Zo bestaat in de successiewetgeving een termijn om te voorkomen

dat personen, zodra het voorzienbaar is dat één van hen op korte termijn zal overlijden, gaan samenleven om op die manier voor een verlaagd successietarief in aanmerking te komen. In de toelichting dient niet alleen gemotiveerd te worden waarom gekozen wordt voor een termijn, maar ook waarom gekozen wordt voor juist die termijn. Indien in een regeling een termijn gebruikt wordt, kan in beginsel in die regeling tevens bepaald worden dat die termijn eerst begint te lopen op het tijdstip waarop volgens de woonadresgegevens in de gemeentelijke basisadministratie betrokkenen op hetzelfde woonadres staan ingeschreven. Op deze wijze kan worden voorkomen dat onduidelijk is hoe lang betrokkenen precies een gezamenlijke huishouding hebben gevoerd.

Sommige regelingen kennen specifieke rechtsgevolgen toe aan het ongehuwd samenleven. De meeste regelingen beogen echter aan het ongehuwd samenleven dezelfde rechtsgevolgen te verbinden als aan het huwelijk. Daarvoor is wel een gelijkstellingsbepaling noodzakelijk. Het vijfde lid voorziet in een dergelijke bepaling. Ingevolge deze modelbepaling worden niet als ongehuwd samenlevenden beschouwd voormalig ongehuwd samenlevenden, van wie één van beide partners bijvoorbeeld voor het werk voor langere tijd in het buitenland gedetacheerd wordt, terwijl de ander in Nederland blijft wonen. Er is dan immers geen sprake meer van een situatie waarin de betrokkenen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning. Dit laat onverlet dat, indien noodzakelijk, in een regeling kan worden bepaald dat die personen voor de toepassing van die regeling met ongehuwd samenlevenden worden gelijkgesteld.

Q

Na aanwijzing 83 worden twee aanwijzingen met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 83a

1. De term 'deze wet' wordt uitsluitend gehanteerd bij verwijzing naar een ander onderdeel van de wet zelf waarin de verwijzing is opgenomen.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een algemene maatregel van bestuur of een ministeriële regeling.

Toelichting: Gebruik van deze term bij verwijzing naar een andere wet leidt

tot verwarring en dient daarom achterwege te blijven. Bij verwijzing naar een andere wet wordt die andere wet aangeduid als 'die wet'.

Aanwijzing 83b

Verwijzing naar een artikel uit het Burgerlijk Wetboek geschiedt overeenkomstig het volgende voorbeeld: artikel 162 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

Toelichting: Anders dan in wetteksten kan in toelichtingen e.d. een kortere aanduiding worden gebruikt, zoals: artikel 6:162 BW.

R

Aan aanwijzing 90 worden twee leden en een toelichting toegevoegd, luidende:

3. Indien de regeling waarnaar wordt verwezen nog niet in het Staatsblad, de Staatscourant of het Tractatenblad is bekendgemaakt, wordt de vindplaats in ontwerpen van die regeling aangeduid door aanduiding van het jaartal en nummer van het publicatieblad met puntjes, overeenkomstig de volgende voorbeelden:

Stb.; Strt.; Trb. ...

4. Het invullen van het jaartal en nummer van het desbetreffende publicatieblad geschiedt door het betrokken ministerie, uiterlijk bij de bekendmaking van de regeling.

Toelichting:

Vierde lid: Het invullen van het jaartal en nummer in wetten en algemene maatregelen van bestuur kan derhalve uiterlijk geschieden bij het corrigeren van de drukproeven. Hiervoor is geen uitdrukkelijke opdracht in de desbetreffende regeling vereist, zoals bijvoorbeeld wel het geval is voor het publiceren van de integrale tekst van een regeling (zie aanwijzing 246).

S

In aanwijzing 104 vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding '1.' voor het eerste lid.

T

Aan het slot van § 3.5 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 104a

In een regeling worden, tenzij dit onvermijdelijk is, bepalingen uit een andere regeling, die hetzelfde onderwerp regelen, niet herhaald.

Toelichting: Het gaat hierbij met name om het vermijden van herhaling in een uitvoeringsregeling van bepalingen uit

<p>de delegerende regeling en herhaling in een bijzondere regeling van bepalingen uit algemenere regelingen, zoals het Burgerlijk Wetboek, de Algemene wet bestuursrecht, de Gemeentewet en de Wet milieubeheer.</p>	<p>waarbij een adviescollege wordt ingesteld of een adviestaak wordt opgedragen, wordt gemotiveerd waarom onafhankelijke advisering op het desbetreffende terrein noodzakelijk wordt geacht.</p> <p>2. In de toelichting bij een regeling waarbij een adviescollege wordt ingesteld, wordt gemotiveerd waarom de adviestaak niet aan een bestaand adviescollege wordt opgedragen.</p> <p>Toelichting: Deze aanwijzing ziet op alle adviescolleges, ongeacht of het gaat om een vast of tijdelijk college of een college voor de eenmalige advisering over een bepaald vraagstuk en ongeacht of het gaat over wetgeving of te voeren beleid dan wel over uitvoeringsaanlegenheden.</p>	<p>Zie over de verhouding tussen toezicht en opsporing de parlementaire stukken inzake de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (met name kamerstukken II 1994/95, 23 700, nr. 5, blz. 47-50 en kamerstukken I 1995/96, 23 700, nr. 185b).</p>
<p>U De toelichting bij aanwijzing 108 wordt gewijzigd als volgt: 1. Na de derde volzin wordt een volzin ingevoegd, luidende: Slechts in bijzondere gevallen wordt bij een wijzigingsregeling een citeertitel opgenomen (zie aanwijzing 184). 2. In de laatste volzin wordt 'de aanwijzingen 184 en 185' vervangen door: aanwijzing 185.</p>	<p>Aanwijzing 123b In een regeling wordt niet voorzien in de verplichting advies te vragen over algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk.</p>	<p>EE De aanwijzingen 133 en 134 met toelichting komen te luiden: Aanwijzing 133 Voor de regeling van de aanwijzing van toezichthouders worden de volgende modellen gebruikt: a. bij aanwijzing van toezichthouders bij de wet: Met het toezicht op de naleving van ... (aanduiding desbetreffende voorschriften) zijn belast ... (aanduiding ambtenaren of andere personen). b. bij aanwijzing van toezichthouders krachtens de wet: 1. Met het toezicht op de naleving van ... (aanduiding desbetreffende voorschriften) zijn belast de bij besluit van ... (aanduiding bestuursorgaan) aangevoerde ambtenaren/personen. 2. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.</p>
<p>V Aanwijzing 110 wordt gewijzigd als volgt: 1. In het model in het eerste lid vervalt: Gezien ...; 2. In de toelichting wordt voor de laatste volzin ingevoegd: Voor de wijze waarop de keuze voor een van deze vormen van medebetrokkenheid wordt bepaald zie ook aanwijzing 201 en de toelichting bij aanwijzing 29.</p>	<p>Aanwijzing 124 Bij de opneming in een regeling van bepalingen over een interdepartementale commissie worden de Aanwijzingen inzake interdepartementale commissies in acht genomen.</p>	<p>Toelichting: De bevoegdheden die toezichthouders bij de uitoefening van hun taak zijn ten algemene geregeld in afdeling 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Krachtens artikel 5:14 van die wet kunnen de bevoegdheden onder andere bij wettelijk voorschrift worden beperkt. Zie hiervoor het model in aanwijzing 134.</p>
<p>W In de toelichting bij aanwijzing 111 wordt de derde volzin vervangen door: Bij een voordracht 'mede namens' kan volstaan worden met ondertekening van de memorie of nota van toelichting door de eerstverantwoordelijke bewindspersoon. De medebetrokken bewindspersonen dienen wel allen de wet of het besluit te contrasigneren (zie de aanwijzingen 202 en 221).</p>	<p>BB Aanwijzing 124f wordt gewijzigd als volgt: 1. Voor de tekst van de aanwijzing wordt de aanduiding "1." geplaatst. 2. Er wordt een tweede lid toegevoegd, luidende: 2) Aan een zelfstandig bestuursorgaan wordt geen adviestaak opgedragen ten aanzien van algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk.</p>	<p>Aanwijzing 134 Voor het uitsluiten van toezichtsbevoegdheden wordt het volgende model gebruikt: De toezichthouder beschikt niet over de bevoeghe(i)d)nen, genoemd in (de) artikel(en) ... van de Algemene wet bestuursrecht.</p>
<p>X In het in aanwijzing 112 opgenomen model vervalt de zinsnede: Gezien</p>	<p>CC Na aanwijzing 130 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende: Aanwijzing 130a In een wet wordt geen delegatie van bestuursbevoegdheden aan ondergeschikten mogelijk gemaakt. Toelichting: Deze aanwijzing ziet alleen op delegatie van bestuursbevoegdheden via een wet in formele zin. Voor wetgeving in materiële zin geldt artikel 10:14 van de Algemene wet bestuursrecht.</p>	<p>Toelichting: Als regel worden, gelet op de samenhang tussen beide bevoegdheden, de bevoegdheden met betrekking tot onderzoek van zaken (artikel 5:18 Awb) en de bevoegdheden met betrekking tot onderzoek van vervoermiddelen (artikel 5:19 Awb) steeds gezamenlijk uitgesloten. De bevoegdheid tot het vorderen van inlichtingen (artikel 5:16 Awb) wordt gelet op het basale karakter van deze bevoegdheid nimmer uitgesloten. Zie overigens deel 2, § 5.7, van de memorie van toelichting bij de Aanpassingswet derde tran-</p>
<p>Y In het eerste lid van aanwijzing 114 wordt ', of' vervangen door: en in voorkomend geval.</p>	<p>DD Aan de eerste alinea van de toelichting bij aanwijzing 132 wordt een zin toegevoegd, luidende:</p>	<p></p>
<p>Z De aanwijzingen 115 en 116 met toelichting vervallen.</p>	<p></p>	<p></p>
<p>AA § 4.5 komt te luiden: § 4.5 Adviescolleges en interdepartementale commissies Aanwijzing 123a 1. In de toelichting bij een regeling</p>	<p></p>	<p></p>

che Awb I (kamerstukken II 1996/97, 25 280, nr. 3).	bevat ook regels over de legitimatie door buitengewone opsporingsambtenaren.	de Algemene wet bestuursrecht bevat algemene regels over het toepassen van bestuursdwang en het opleggen van een last onder dwangsom. Een bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang impliceert automatisch een bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom (vgl. artikel 5:52, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht).
FF Aanwijzing 135 met toelichting vervalt.	HH Aanwijzing 137 vervalt.	
GG Aanwijzing 136 wordt als volgt gewijzigd: 1. In het model wordt 'de ambtenaren, aangewezen bij besluit van Onze Minister (van ...) en Onze Minister van Justitie' vervangen door: ... (aanduiding ambtenaren). 2. De toelichting komt te luiden: Toelichting: Voor de aanwijzing van opsporingsambtenaren voor economische delicten bevat artikel 17 van de Wet op de economische delicten al een regeling. Het onderhavige model is bestemd voor gevallen waarin het wenselijk is om voor commune delicten in bijzondere wetten naast artikel 141 Wetboek van Strafvordering (Sv) andere ambtenaren met de opsporing van strafbare feiten te belasten. De feitelijke bevoegdheid tot aanwijzing kan in de bijzondere wet zelf geschieden of worden gedelegeerd. Indien de bijzondere wet zelf de opsporingsambtenaren aanwijst (bijvoorbeeld de ambtenaren van een bepaalde dienst) wordt in het eerste lid van de modelbepaling na het woord 'belast' ingevuld: de ambtenaren van (volgt de naam van de dienst). Indien de bijzondere wet de aanwijzing van de opsporingsambtenaren delegeert geschiedt deze delegatie bij voorkeur aan de Minister van Justitie; delegatie aan de minister van het desbetreffende vakdepartement is formeel mogelijk, doch wordt minder wenselijk geacht. Bij delegatie van de aanwijzingsbevoegdheid wordt in het eerste lid van de modelbepaling na het woord 'belast' ingevuld: de bij besluit van Onze Minister van Justitie aangewezen ambtenaren. De aldus bij of krachtens een bijzondere wet aangewezen opsporingsambtenaar zijn buitengewoon opsporingsambtenaar in de zin van artikel 142, eerste lid, onder c, Sv. Overigens dienen buitengewone opsporingsambtenaren, alvorens hun taak feitelijk te kunnen uitoefenen, aan bepaalde vakbekwaamheids- en betrouwbaarheidseisen te voldoen en beëdigd te worden. Hieromtrent zijn regels gesteld in het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar. Dit besluit	II In aanwijzing 138 wordt 'bijzondere opsporingsambtenaren' vervangen door: buitengewone opsporingsambtenaren. JJ Aan het slot van § 4.8 wordt een aanwijzing ingevoegd luidende: Aanwijzing 138a 1. Het regelen van de mogelijkheid om bij de uitoefening van een bevoegdheid de assistentie van de politie in te roepen, geschiedt overeenkomstig het volgende model: Zo nodig ... (omschrijving bevoegdheid) met behulp van de sterke arm. 2. Indien het de bedoeling is taken of bevoegdheden slechts op te dragen aan ambtenaren van politie die executieve werkzaamheden verrichten, worden de daarmee te belasten ambtenaren aangeduid als: de ambtenaren, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak. 3. Indien het de bedoeling is ook ander politiepersoneel taken of bevoegdheden op te dragen, worden de daarmee te belasten ambtenaren aangeduid als: de ambtenaar van politie. Toelichting: Tweede lid: Het gaat hier om de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Politiewet 1993. De overige ambtenaren, genoemd in artikel 3 van de Politiewet 1993 zijn aldus uitgesloten. Deze formulering omvat mede de militairen van de koninklijke marechaussee die politietaken uitoefenen. Derde lid: Het gaat hier om een uitbreiding tot de overige in artikel 3, eerste lid, van de Politiewet 1993 bedoelde ambtenaren, met name technisch, administratief en ondersteunend personeel. Zie bijvoorbeeld artikel 22 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. KK De tweede volzin van de toelichting bij aanwijzing 139 komt te luiden: Voor het verlenen van de bevoegdheid tot het toepassen van bestuursdwang is in aanwijzing 142 een model opgenomen. De afdelingen 5.3 en 5.4 van	LL Aanwijzing 142 komt te luiden: Aanwijzing 142 Voor het verlenen van de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang wordt het volgende model gebruikt: ... (aanduiding bestuursorgaan) is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang ter handhaving van ... (aanduiding desbetreffende verplichtingen) Toelichting: Gebruikmaking van dit model stelt buiten twijfel dat de bepalingen van afdeling 5.3 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing zijn. Het model is met name van belang voor toekenning van bestuursdwangbevoegdheid aan bestuursorganen van de centrale overheid. De Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet bevatten reeds een algemene bestuursdwangbevoegdheid voor de besturen van gemeenten, provincies en waterschappen. MM Aanwijzing 143 vervalt. NN Aanwijzing 146 wordt gewijzigd als volgt: 1. Er wordt een lid toegevoegd, luidende: 3) Voor de strafbaarstelling van een feit dat niet alleen met een geldboete maar ook met een vrijheidsstraf wordt bedreigd, wordt het volgende model gebruikt: Overtreding van artikel ... wordt gestraft met een gevangenisstraf (hechtenis) van ten hoogste ... of een geldboete van de ... categorie. 2. Aan de toelichting wordt toegevoegd: Derde lid: Ingevolge artikel 9, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht kan de rechter, indien de wet dit bepaalt, naast gevangenisstraf of hechtenis ook een geldboete opleggen. Deze formulering geeft die mogelijkheid aan. Gevangenisstraf en hechtenis

zijn altijd alternatieven, zodat daaruit derhalve gekozen moet worden.	de datum van inwerkingtreding van de betrokken wet of algemene maatregel van bestuur.	Eerste Kamer, een goede inhoudelijke behandeling door de Eerste Kamer frustreren. Indien de datum op het moment van indiening al verstreken is, zal een novelle nodig zijn om de inwerkingtredingsdatum aan te passen. Ook met het oog op een goede uitvoering van de regeling en voor degenen voor wie de wet rechten in het leven roept of aan wie deze verplichtingen oplegt, zal een concrete datum, met name als die dicht na de datum van publicatie van de wet zal liggen, op bezwaren kunnen stuiten. Voor een voorziening in bijzondere gevallen zie aanwijzing 180, modellen D en E.
OO In de toelichting bij aanwijzing 147 wordt 'Kamerstukken' vervangen door: kamerstukken.	3. In de toelichting wordt na '(artt. 88 en 89, derde en vierde lid)'. toegevoegd: Ook bij de bekendmaking van koninklijke besluiten tot vaststelling van de inwerkingtredingsdatum van een wet of algemene maatregel van bestuur wordt met deze grondwettelijke bepalingen rekening gehouden.	Tegen opneming van een concrete inwerkingtredingsdatum in een algemene maatregel van bestuur bestaat in het algemeen geen bezwaar, mits in een redelijke invoeringstermijn is voorzien (zie ook aanwijzing 174). Eerste lid, model C: Delegatie van het tijdstip van inwerkingtreding aan de regering is onder andere aangewezen bij samenloop tussen verschillende wetsvoorstellen die onderling samenhangen, bijvoorbeeld omdat zij dezelfde wetsartikelen wijzigen. Via de datum van inwerkingtreding kan immers de volgorde van de desbetreffende wijzigingen worden bepaald. Dit kan geschieden door ofwel verschillende data vast te stellen, ofwel door in het koninklijk besluit één datum te noemen en daarbij de volgorde aan te geven. In dat laatste geval luidt de aanhef van het koninklijk besluit: Met ingang van ... treden de volgende wetten (of onderdelen daarvan) in werking, in de hieronder aangegeven volgorde:
PP In aanwijzing 153, eerste lid, wordt na "verdient" ingevoegd: te bepalen.	UU In de toelichting bij aanwijzing 176 vervallen de tweede en de derde volzin.	XX Aanwijzing 180 wordt gewijzigd als volgt: 1. In model A vervalt telkens ", onder A, B, C of D". 2. De modellen D tot en met F worden geletterd E tot en met G. 3. Na model C wordt een model ingevoegd, luidende: D) Deze wet treedt in werking met ingang van 1 september 1989. 4. In model G wordt 'tot wet wordt verheven en in werking treedt' vervangen door: , nadat het tot wet is verheven, in werking treedt. 5. De toelichting komt te luiden: Toelichting: Voor de inwerkingtredingsbepaling van een ministeriële regeling of een overig algemeen ver-
QQ In de toelichting bij aanwijzing 156 vervalt "of gedelegeerd".	UU In de toelichting bij aanwijzing 176 vervallen de tweede en de derde volzin.	
RR In de toelichting bij aanwijzing 167 wordt 'Kamerstukken' telkens vervangen door: kamerstukken.	VV De toelichting bij aanwijzing 177 komt te luiden: Toelichting: Een dergelijk koninklijk besluit geldt zodra het is bekendgemaakt. Bij de bepaling van de datum van inwerkingtreding wordt rekening gehouden met aanwijzing 175.	
SS Na aanwijzing 173 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende: Aanwijzing 173a Indien twee of meer wetten of twee of meer algemene maatregelen van bestuur op hetzelfde tijdstip in werking treden, is voor de volgorde van inwerkingtreding bepalend: a. de datum van vaststelling (ondertekening door de Koningin) van de regeling; b. indien de datum van vaststelling van beide wetten of algemene maatregelen van bestuur dezelfde is: de datum van uitgifte van het Staatsblad; c. indien de datum van vaststelling en de datum van uitgifte van beide wetten of algemene maatregelen van bestuur dezelfde zijn: het volgnummer van het Staatsblad. Toelichting: Deze volgorde laat onverlet het geval dat de wetgever evident een andere volgorde heeft bedoeld. De volgorde van inwerkingtreding kan ook worden bepaald door de inwerkingtreding bij koninklijk besluit te regelen. Zie de toelichting bij aanwijzing 178, eerste lid, model C.	WW Aanwijzing 178 met toelichting komt te luiden: Aanwijzing 178 1. Voor de inwerkingtredingsbepaling van wetten wordt in normale gevallen een van de volgende modellen gebruikt: A Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst. B Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst. C Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. 2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op algemene maatregelen van bestuur. Voor de inwerkingtredingsdatum van een algemene maatregel van bestuur kan in normale gevallen tevens het volgende model worden gebruikt: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 september 1989. Toelichting: In wetten wordt in beginsel geen concrete inwerkingtredingsdatum (bijvoorbeeld 1 april, 1 oktober) opgenomen. Een concrete inwerkingtredingsdatum kan, indien deze dicht ligt bij indiening van het voorstel bij de	
TT Aanwijzing 175 wordt als volgt gewijzigd: 1. Voor de tekst van de aanwijzing wordt de aanduiding '1.' geplaatst. 2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende: 2) De datum van bekendmaking van een koninklijk besluit tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van een wet of een algemene maatregel van bestuur ligt in ieder geval vóór		

bindend voorschrift kan in bijzondere gevallen een formulering analoog aan die onder A of F worden gebruikt. Zie voor de modellen B en C de toelichting bij aanwijzing 178, eerste lid, model C. Op basis van een inwerkingtredingsbepaling overeenkomstig model C kunnen ook verschillende inwerkingtredingsbesluiten worden vastgesteld. Mocht in bijzondere gevallen het opnemen van een concrete inwerkingtredingsdatum in een wet onvermijdelijk zijn (bijvoorbeeld bij onlosmakelijke samenhang van de wet met een boekjaar of belastingjaar), dan kan daarvoor model D of E worden gebruikt. Bij gebruik van model E wordt wel hetgeen in aanwijzing 167 is opgemerkt over terugwerkende kracht van regelingen in acht genomen. Zie voor het gebruik van model G ook aanwijzing 34a, derde lid.

YY

Aanwijzing 184 met toelichting komt te luiden:

Aanwijzing 184

1. Een regeling heeft een citeertitel, tenzij aan aanhaling van de regeling in de praktijk geen behoefte zal bestaan.

2. Een wijzigingsregeling heeft slechts in bijzondere gevallen een citeertitel.

Toelichting:

Tweede lid: Van een bijzonder geval kan sprake zijn bij zeer uitgebreide of belangrijke wijzigingsregelingen of bij wijzigingsregelingen die naast wijzigingen ook veel zelfstandige bepalingen bevatten. Voorbeelden:

Aanpassingswet Awb III, Leemtetwet Awb, Wet beursgang KPN, Wet afschaffing adviesverplichtingen. Zie ook aanwijzing 108.

ZZ

De toelichting bij aanwijzing 185 komt te luiden:

Toelichting:

Eerste lid: Als afkortingen worden gebruikt, moeten zij voldoende algemeen bekend zijn.

Tweede lid: Deze citeertitel moet aan het slot van het opschrift van de regeling tussen haakjes worden vermeld (zie aanwijzing 108).

Derde lid: Een citeertitel kan uiteraard ook woorden bevatten die altijd met een hoofdletter worden geschreven, bijvoorbeeld: Wet Nationale ombudsman.

Vierde lid: Het invullen van het jaartal in de citeertitel zoals deze tussen haakjes is opgenomen aan het slot van

opschrift van de regeling (zie aanwijzing 108), kan dan tot aan de bekendmaking (dus uiterlijk in de drukproeven) door het betrokken ministerie geschieden (zie ook aanwijzing 90). Hiervoor is geen uitdrukkelijke opdracht in de desbetreffende regeling vereist, zoals wel het geval is voor het publiceren van een integrale tekst van een regeling (zie aanwijzing 246). Het is ook mogelijk in de citeertitel expliciet het jaar van inwerkingtreding op te nemen. In dat geval kan de werkwijze van aanwijzing 90 worden toegepast. Aan het jaartal in de citeertitel behoort niet het nummer van het Staatsblad te worden toegevoegd.

AAA

Na aanwijzing 186 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd luidende:

Aanwijzing 186a

Regelingen worden na hun vaststelling zo spoedig mogelijk bekendgemaakt.

BBB

Aan de eerste alinea van de toelichting bij aanwijzing 201 wordt een volzin toegevoegd, luidende:

Indien het onderwerp van een regeling de portefeuilles van zowel de minister als de staatssecretaris van het betrokken ministerie raakt, is gezamenlijke ondertekening van de regeling door beiden niet nodig, maar wel mogelijk.

CCC

In aanwijzing 202 vervalt 'en de daarbij behorende toelichting' en wordt 'worden' vervangen door: wordt.

DDD

De laatste volzin van de toelichting bij aanwijzing 208 komt te luiden:

Bij een ministeriële regeling wordt in dat geval, naast de aanduiding van de ondertekening, ook de aanduiding van de bewindspersoon in de aanhef aangepast. Bij een koninklijk besluit wordt de aanduiding van de bewindspersoon in de aanhef slechts aangepast indien de afwezigheid van de staatssecretaris heeft geleid tot ondertekening van het nader rapport door de minister, dus niet in het geval de minister het besluit slechts contrasigneert in plaats van de staatssecretaris.

EEE

Na aanwijzing 208 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 208a

1. Bij een wijziging in de portefeuilleverdeling, een naamswijziging van een ministerie of het vervallen van een functie in het kabinet, wordt de aanduiding van de ondertekenende bewindspersoon in de tijdens de parlementaire behandeling van een voorstel van wet in te dienen stukken en in de vastgestelde wet dienovereenkomstig aangepast.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een algemene maatregel van bestuur.

Toelichting: De aanduiding van de ondertekenende bewindspersonen is geen vast bestanddeel van de tekst van de genoemde stukken. De feitelijke ondertekening kan derhalve van de eerder aangeduide afwijken. Indien het een wetsvoorstel betreft is hiervoor geen nota van wijziging op het voorstel nodig. Ook bij een algemene maatregel van bestuur kan men de aanduiding van de ondertekenaar bij bijvoorbeeld het uitbrengen van het nader rapport, aanpassen. Indien het nader rapport door een andere bewindspersoon wordt ondertekend dan de voordracht, zal ook de aanhef van het besluit moeten worden aangepast (zie ook aanwijzing 208). Het vervallen van een functie kan zich bijvoorbeeld voordoen indien na een kabinetswisseling op een bepaald ministerie geen staatssecretaris meer wordt benoemd. De minister neemt dan de ondertekening over.

FFF

Aanwijzing 209 komt te luiden: Aanwijzing 209

1. Een nota naar aanleiding van het verslag aan de Tweede Kamer en een memorie van antwoord en een nota naar aanleiding van het eindverslag aan de Eerste Kamer worden bij voorkeur alleen ondertekend door de eerstverantwoordelijke bewindspersoon.

2. De medebetrokkenheid van een of meer andere bewindspersonen wordt in dat geval in de nota tot uitdrukking gebracht.

GGG

In aanwijzing 213, tweede lid, wordt 'adviesorganen' vervangen door: adviescolleges.

HHH

In de toelichting bij aanwijzing 215

wordt 'Kamerstukken' telkens vervangen door: kamerstukken.

III

Aanwijzing 216 wordt gewijzigd als volgt:

1. Aan het eerste lid wordt een volzin toegevoegd, luidende:
Daarbij wordt onder meer ingegaan op de uitvoering van artikel 105, derde lid, van de Provinciewet, onderscheidenlijk artikel 108, derde lid, van de Gemeentewet.
2. In de toelichting wordt "Financiële-Verhoudingswet 1984" vervangen door: Financiële-verhoudingswet.

JJJ

In de toelichting bij aanwijzing 217 wordt na de eerste volzin ingevoegd: Deze paragraaf kan een korte schets bevatten van de strekking van de regeling, het probleem, de (politieke) doelstelling, de gekozen oplossing en de systematiek van de regeling. Uitgebreide historische beschouwingen blijven, tenzij onontbeerlijk, achterwege. Een artikelsgewijze toelichting is met name nuttig bij noodzakelijkerwijs uitgebreide en (technisch) complexe regelingen. Bij eenvoudige regelingen kan worden volstaan met een verwijzing naar de artikelen in het algemeen deel van de toelichting.

KKK

Aan aanwijzing 218 wordt een toelichting toegevoegd, luidende:
Toelichting: Enige aandachtspunten voor helder en bondig taalgebruik zijn, in aanvulling op hetgeen hierover in de paragrafen 3.1, 3.3 en 3.4 is opgemerkt:
– vermijden van onnodige woorden in een zin;
– zinnen zo veel mogelijk in de bedrijvende vorm redigeren;
– vermijden van de aanvoegende wijs;
– consistentie in woordkeus en spelling;
– vermijden van jargon en zeer technische termen;
– formuleren in korte zinnen, vermijden van lange bijzinnen.

LLL

Aan het tweede lid van aanwijzing 219 wordt een voorbeeld toegevoegd, luidende:
aanhangsel Handelingen II 1997/98, nr. 132.

MMM

Aanwijzing 221 wordt gewijzigd als volgt:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. In het eerste lid wordt 'door alle voordragende bewindspersonen' vervangen door: bij voorkeur alleen door de eerstverantwoordelijke bewindspersoon.
3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2) De medebetrokkenheid van een of meer andere bewindspersonen wordt in dat geval in de toelichting tot uitdrukking gebracht.

NNN

In het tweede lid van aanwijzing 222 wordt na 'memorie van toelichting' ingevoegd: , in voorkomend geval een toelichting op een nota van wijziging.

OOO

Na aanwijzing 223 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 223a

Indien een regeling strekt tot wijziging van een aantal regelingen, kunnen de wijzigingsbepalingen worden geplaatst:

- a. in alfabetische volgorde van de te wijzigen regelingen;
- b. in volgorde naar het eerstverantwoordelijke ministerie waaronder de te wijzigen regelingen ressorteren;
- c. in volgorde naar omvang of aard van de wijziging.

Toelichting: Er bestaat geen bepaalde voorkeur voor een van deze varianten. Bij variant a is het eerste woord van de (citeer)titel van de regeling bepalend. Bij variant b wordt de volgorde van de hoofdstukken van de rijksbegroting gevolgd. Bij variant c kan gedacht worden aan het eerst opnemen van de meer inhoudelijke wijzigingen in de betrokken wet en daarna van de daaruit voortvloeiende technische aanpassingen in andere wetten, zoals de Wet op de economische delicten.

PPP

Aanwijzing 228 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de tekst van de aanwijzing wordt 'uitgewerkte overgangsbepalingen' vervangen door: andere uitgewerkte bepalingen.
2. Aan de toelichting wordt toegevoegd:

Bij uitgewerkte bepalingen kan gedacht worden aan overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen.

QQQ

Aanwijzing 238 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onder vernummering van het derde lid tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3) Het vernummeren of invoegen van een artikellid geschiedt overeenkomstig de volgende voorbeelden:

A) Het eerste tot en met derde lid worden vernummerd tot tweede tot en met vierde lid.

B) Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2) ...

2. Het vierde lid komt te luiden:

4) Het wijzigen van de aanduiding van een artikelonderdeel of het invoegen of toevoegen van een artikelonderdeel geschiedt overeenkomstig de volgende voorbeelden:

A)

1)) De onderdelen c tot en met f worden geletterd d tot en met g.

2)) Er wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

c)

B)

Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

e)

C)

In onderdeel c vervalt ", of". Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door ", of" wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

e)

3. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:

5) Het toevoegen van een of meer leden aan een artikel dat nog niet uit leden bestaat, geschiedt overeenkomstig het volgende voorbeeld:

1)) Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.

2)) Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2)

6) Het wijzigen van een uit leden bestaand artikel tot een artikel dat niet uit leden bestaat, geschiedt overeenkomstig het volgende voorbeeld:
Het tweede lid alsmede de aanduiding '1.' voor het eerste lid vervallen.

<p>RRR In aanwijzing 244 vervalt: met een eenmalige werking.</p>	<p>wordt het concept (tevens) in een zo vroeg mogelijk stadium aan het Ministerie van Justitie toegezonden.</p>	<p>Betrekkingen van het Ministerie van Economische Zaken.</p>
<p>SSS Onder vernummering van het derde en vierde lid tot vierde en vijfde lid wordt in aanwijzing 248 een lid ingevoegd, luidende: 3) In het opschrift worden een tweede, derde en volgende nota van wijziging als zodanig aangeduid.</p>	<p>WWW Na § 6.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende: § 6.1 a Notificatie – Aanwijzing 261a 1. Bij de voorbereiding van regelingen beziet het voor de regeling eerstverantwoordelijke ministerie steeds of communautaire of andere internationale verplichtingen ertoe noodzaken het ontwerp van de regeling te notificeren aan een instelling van de Europese Unie of van een andere internationale organisatie. 2. Bij de bepaling van het tijdstip van vaststelling van de regeling wordt in voorkomend geval de voorgeschreven standstillperiode in acht genomen dan wel stilzwijgende of uitdrukkelijke goedkeuring van de desbetreffende instelling afgewacht.</p>	<p>Belangrijk ook is artikel 93, derde lid, van het EG-verdrag, inzake steunmaatregelen van de lid-staten. Voorgenomen steunmaatregelen moeten via de Directie Integratie Europa van het Ministerie van Buitenlandse Zaken worden aangemeld bij de Commissie. Algemene informatie omtrent notificatieprocedures kan ook worden verkregen bij de op ieder ministerie aangewezen notificatiecoördinator. Vraagstukken omtrent notificatie met een interdepartementale dimensie kunnen via de notificatiecoördinator worden voorgelegd aan de Interdepartementale werkgroep van notificatiecoördinatoren, die ressorteert onder de subcommissie Uitvoering van de Interdepartementale Commissie voor Europees Recht (ICER-U).</p>
<p>TTT Aanwijzing 252 wordt gewijzigd als volgt: 1. In het model wordt "deze wet" vervangen door: die wet. 2. In de toelichting wordt 'model E' vervangen door: modellen E en F.</p>	<p>Toelichting: In veel gevallen moet de Commissie van de Europese Gemeenschappen in kennis worden gesteld van autonome nationale ontwerp-regelgeving (zie voor de kennisgeving van (ontwerp-) implementatieregelgeving aanwijzing 345). Dit om haar – en in bepaalde gevallen de lid-staten – de gelegenheid te geven de nationale ontwerp-regeling te toetsen op verenigbaarheid met het EG-recht en eventueel wijzigingen voor te stellen.</p>	<p>De notificatie vindt plaats op een zodanig tijdstip dat enerzijds de besluitvorming zoveel mogelijk is afgerond en anderzijds nog gelegenheid bestaat om de regeling aan te passen.</p>
<p>UUU Aan het slot van § 5.4 wordt een aanwijzing ingevoegd, luidende: Aanwijzing 253a 1. Een nota van wijziging wordt niet ondertekend, de toelichting op een nota van wijziging wel. 2. De toelichting op een nota van wijziging wordt bij voorkeur alleen ondertekend door de eerstverantwoordelijke bewindspersoon. De medebetrokkenheid van een of meer andere bewindspersonen wordt in dat geval in de toelichting tot uitdrukking gebracht.</p>	<p>Ook de Wereldhandelsorganisatie (WTO) kent notificatieverplichtingen, bijvoorbeeld op grond van de op 15 april 1994 te Marrakech gesloten Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235). Ingevolge deze overeenkomst moeten technische voorschriften worden gemeld aan het Secretariaat van de WTO. Het achterwege laten van deze zogenoemde notificatie kan de rechtsgeldigheid van de regeling aantasten. Zie het Securitel-arrest (HvJ EG, 30 april 1996, Jur. 1996, p.I-2201) inzake richtlijn nr. 83/189/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 28 maart 1983 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (PbEG L 109). Informatie over de verplichting tot en de wijze van notificatie op grond van deze richtlijn, is te verkrijgen bij de Directie Europese Integratie van het DG Buitenlandse Economische</p>	<p>Voor wetsvoorstellen en algemene maatregelen van bestuur wordt in de praktijk het moment van accordering door de ministerraad aangehouden. Voor de handelwijze van de Raad van State bij advisering over ontwerp-regelingen die genotificeerd zijn, zie aanwijzing 263. Bij ministeriële regelingen kan de notificatie geschieden zodra er een interdepartementaal afgestemd ontwerp ligt, doch in elk geval vóór ondertekening door de minister. Wanneer de regeling in de verdere procedure nog essentieel wordt gewijzigd, moet opnieuw notificatie plaatsvinden. – Aanwijzing 261b 1. Indien in een regeling voorschriften worden vastgesteld die ingevolge een communautaire of andere internationale verplichting in ontwerp zijn genotificeerd aan een instelling van de Europese Unie of van een andere internationale organisatie, wordt dat vermeld in het algemeen deel van de toelichting bij die regeling, onder verwijzing naar de desbetreffende communautaire of internationale verplichting. 2. Voor de vermelding wordt het volgende model als uitgangspunt genomen: Het voorstel van wet/Het ontwerp-besluit/De ontwerp-regeling is op ... (datum notificatie) ingevolge ... (aanduiding verplichting) voorgelegd aan</p>
<p>VVV De laatste alinea van onderdeel a van de toelichting bij aanwijzing 256 komt te luiden: Ontwerp-regelgeving die is opgenomen op het regelgevingsoverzicht wordt in het kader van de MDW-toets door het betrokken ministerie zelf in een zo vroeg mogelijk stadium in concept rechtstreeks toegezonden aan het Gezamenlijk steunpunt Voorgenomen regelgeving, voor zover op het regelgevingsoverzicht is aangegeven dat er potentiële milieu- of bedrijfseffecten uit de regeling voortvloeien. Aldaar wordt bezien of de toelichting op de ontwerp-regeling voldoende informatie is op de relevante punten. Het Ministerie van Justitie gaat in het kader van de wetgevingstoets na of in voorkomend geval aan het voorgaande is voldaan. Indien op het regelgevingsoverzicht is aangegeven dat aan de regeling (tevens) uitvoerbaarheids- of handhaafbaarheidsaspecten dan wel gevolgen voor de belasting van de rechterlijke macht zijn verbonden,</p>	<p>gemeld aan het Secretariaat van de WTO. Het achterwege laten van deze zogenoemde notificatie kan de rechtsgeldigheid van de regeling aantasten. Zie het Securitel-arrest (HvJ EG, 30 april 1996, Jur. 1996, p.I-2201) inzake richtlijn nr. 83/189/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 28 maart 1983 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (PbEG L 109). Informatie over de verplichting tot en de wijze van notificatie op grond van deze richtlijn, is te verkrijgen bij de Directie Europese Integratie van het DG Buitenlandse Economische</p>	<p>– Aanwijzing 261b 1. Indien in een regeling voorschriften worden vastgesteld die ingevolge een communautaire of andere internationale verplichting in ontwerp zijn genotificeerd aan een instelling van de Europese Unie of van een andere internationale organisatie, wordt dat vermeld in het algemeen deel van de toelichting bij die regeling, onder verwijzing naar de desbetreffende communautaire of internationale verplichting. 2. Voor de vermelding wordt het volgende model als uitgangspunt genomen: Het voorstel van wet/Het ontwerp-besluit/De ontwerp-regeling is op ... (datum notificatie) ingevolge ... (aanduiding verplichting) voorgelegd aan</p>

... (aanduiding instelling). Naar aanleiding van de reacties van ... (aanduiding instelling of andere betrokkenen) wordt het volgende opgemerkt. ... (reactie of doorgevoerde aanpassingen).

Toelichting: Indien het een notificatie ingevolge richtlijn nr. 83/189/EEG (zie aanwijzing 261a) betreft, dient in de toelichting tevens indicatief te worden aangegeven welke bepalingen vermoedelijk technische voorschriften bevatten en waarom deze bepalingen verenigbaar zijn met de artikelen 30-36 van het EG-Verdrag (vrij verkeer van goederen).

Indien het betreft een notificatie aan het Secretariaat van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) in het kader van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235), dient daarvan tevens melding te worden gemaakt in de Staatscourant. Hiervoor geldt het volgende model als uitgangspunt:

'Ter voldoening aan artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235), deelt de Minister van ... mee dat een voorstel van wet/ontwerp-besluit/ontwerp-regeling tot/houdende ... waarin technische voorschriften worden gesteld aan ..., is gemeld aan het Secretariaat van de Wereldhandelsorganisatie. Informatie over deze technische voorschriften kan worden ingewonnen bij het Ministerie van'

XXX

De derde en de vierde volzin van de toelichting bij aanwijzing 263 komen te luiden:

De Raad van State zal in het algemeen de gestelde termijn afwachten alvorens te adviseren. Na ontvangst van de in het tweede lid bedoelde mededeling zal hij de advisering op zo kort mogelijke termijn afronden. Indien de Raad van State advies uitbrengt voordat het advies van de Commissie is ontvangen, zal de Raad van State het voorbehoud maken dat hij ervan uitgaat dat het voorstel nogmaals aan de Raad voor advies zal worden voorgelegd indien het oordeel van de Commissie aanleiding geeft tot verandering van meer dan technische aard (vergelijk aanwijzing 277). Het verdient aanbeveling om de Raad van State een

kopie van het advies van de Commissie te zenden.

De hier gehanteerde lijn geldt tevens bij notificatie van technische voorschriften bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen of een andere internationale organisatie (zie aanwijzing 261a).

YYY

Aanwijzing 268 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a vervalt.
2. De onderdelen b tot en met f worden geletterd a tot en met e.
3. Onderdeel b (nieuw) komt te luiden: b) adviezen van adviescolleges;

ZZZ

In de toelichting bij aanwijzing 271a wordt 'adviesorganen' vervangen door: adviescolleges.

AAAA

Na aanwijzing 272 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 272a

1. Indien tijdens de adviesprocedure bij de Raad van State blijkt dat aan de voortzetting van de behandeling van een wetsvoorstel geen behoefte meer bestaat, wordt bevorderd dat de adviesaanvraag wordt ingetrokken.
2. Voor de voordracht tot intrekking van de adviesaanvraag wordt het volgende model gebruikt:

Aan de Koningin

Voorstel van (rijks)wet ... (vermelding van het opschrift)

Op ... is Uwe Majesteit bovenvermeld voorstel van (rijks)wet aangeboden met het verzoek dit voorstel ter advisering voor te leggen aan de Raad van State (van het Koninkrijk). Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van ..., nr. ..., is het voorstel bij de Raad van State (van het Koninkrijk) aanhangig gemaakt.

De ministerraad (van het Koninkrijk) is evenwel van oordeel dat thans geen behoefte meer bestaat aan voortzetting van de behandeling van het voorstel. (In plaats daarvan wordt een nieuw voorstel voorbereid). (volgt uiteenzetting van de redenen)

Daartoe gemachtigd door de ministerraad (van het Koninkrijk) moge ik U daarom (, mede namens/in overeenstemming met/na overleg met mijn ambtgenoot van ...) verzoeken de Raad van State te vragen de adviesaanvraag betreffende het bovenvermelde

voorstel buiten verdere behandeling te laten.

De Minister van ...

Toelichting: Zie de tweede alinea van de toelichting bij aanwijzing 264.

BBBB

Aanwijzing 273 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het model wordt 'de Staten van de Nederlandse Antillen/Aruba' vervangen door: de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

2. Er wordt een toelichting toegevoegd, luidende:

Toelichting: Zie de tweede alinea van de toelichting bij aanwijzing 264.

Het bovenstaande model wordt ook gebruikt voor het nader rapport bij een nota van wijziging. Aangezien een nota van wijziging door de betrokken bewindspersoon aan de Tweede Kamer wordt gezonden, wordt voor de slotformule het volgende model gebruikt: 'Ik moge U verzoeken in te stemmen met toezending van de (gewijzigde) nota van wijziging en de (gewijzigde) toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (, de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba).'

Bij de aanbieding van het nader rapport aan de Koningin kan volstaan worden met het bijvoegen van een afschrift van de nota van wijziging zoals deze bij de Tweede Kamer zal worden ingediend.

CCCC

Na aanwijzing 276 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 276a

1. Indien naar aanleiding van een negatief advies van de Raad van State besloten wordt een wetsvoorstel niet in te dienen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, wordt voor de slotformule van het nader rapport het volgende model gevolgd:

Daartoe gemachtigd door de ministerraad (van het Koninkrijk) moge ik U (, mede namens/in overeenstemming met/na overleg met mijn ambtgenoot van ...) in overweging geven het hierbij gevoegde voorstel van (rijks)wet overeenkomstig het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) niet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (, de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba) te zenden en goed te vinden

dat het onderhavige nader rapport tezamen met het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) en het voorstel van (rijks)wet en de daarbij behorende memorie van toelichting zoals deze aan de Raad van State (van het Koninkrijk) zijn voorgelegd, openbaar wordt gemaakt.

2. Indien om andere redenen het voor-nemen bestaat om een wetsvoorstel niet in te dienen, worden in het nader rapport deze redenen uiteengezet. Voor de slotformule van het nader rap-port wordt het volgende model gevolgd:

Daartoe gemachtigd door de minister-raad (van het Koninkrijk) moge ik U (, mede namens/in overeenstemming met/na overleg met mijn ambtgenoot van ...,) verzoeken goed te vinden dat het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) buiten verdere behan-deling wordt gelaten en dat het onder-havige nader rapport tezamen met het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) en het voorstel van (rijks)wet en de daarbij behorende memorie van toelichting zoals deze aan de Raad van State (van het Koninkrijk) zijn voorgelegd, openbaar wordt gemaakt.

Toelichting: Uit de formules blijkt dat ook het voornemen tot niet indienen van een wetsvoorstel in beginsel aan de ministerraad wordt voorgelegd. Indien van deze lijn afgeweken moet worden, vindt hierover overleg plaats met het secretariaat van de minister-raad. Het is niet nodig dat in het nader rapport nog inhoudelijk op de opmer-kingen van de Raad van State wordt ingegaan.

DDDD

Aanwijzing 277 wordt gewijzigd als volgt:

1. Er wordt een lid toegevoegd, luiden-de:

3) De aanwijzingen 262 tot en met 276 zijn van overeenkomstige toepassing op de advisering door de Raad van State over een nota van wijziging.

2. In de toelichting wordt na de twee-de volzin ingevoegd:

Een splitsing van een wetsvoorstel (bij-voorbeeld om controversiële en niet-controversiële gedeelten te scheiden) of een samenvoeging van twee wets-voorstellen die nauw samenhangen, zonder dat daaruit inhoudelijk wijzi-gingen voortvloeien, is op zichzelf nog

niet als een ingrijpende wijziging te beschouwen.

EEEE

Aanwijzing 280 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de tekst van de aanwijzing wordt 'kan niet eerder' vervangen door 'wordt in beginsel niet eerder' en ver-valt: worden.

2. Voor de eerste volzin van de toelich-ting wordt ingevoegd:

Toelichting: In spoedeisende gevallen kan het wenselijk zijn om een algeme-ne maatregel van bestuur eerder ter advisering voor te leggen, bijvoorbeeld wanneer het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend of zelfs gelijktijdig met de toezending van het wetsvoorstel aan de Raad van State. Voorlegging van een algemene maatregel van bestuur aan de Raad van State voordat het daaraan ten grondslag liggende wetsvoorstel is voorgelegd, is uiteraard niet mogelijk.

FFFF

Onder vernummering van aanwijzing 282a tot aanwijzing 282b wordt aan het slot van § 6.2 een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 282a

1. Indien naar aanleiding van een negatief advies van de Raad van State het voornemen bestaat een algemene maatregel van bestuur niet voor bekrachtiging in aanmerking te bren-gen, wordt voor de slotformule van het nader rapport het volgende model gevolgd:

Daartoe gemachtigd door de minister-raad (van het Koninkrijk) moge ik U (, mede namens/in overeenstemming met/na overleg met mijn ambtgenoot van ...,) in overweging geven het hier-bij gevoegde ontwerp-besluit overeen-komstig het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) niet te bekrachtigen en goed te vinden dat het onderhavige nader rapport teza-men met het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) en het ont-werp-besluit en de daarbij behorende nota van toelichting, zoals deze aan de Raad van State (van het Koninkrijk) zijn voorgelegd, openbaar wordt gemaakt.

2. Indien om andere redenen het voor-nemen bestaat om een algemene maatregel van bestuur niet voor bekrachtiging in aanmerking te bren-gen, worden in het nader rapport deze

redenen uiteengezet. Voor de slotfor-mule van het nader rapport wordt het volgende model gevolgd:

Daartoe gemachtigd door de minister-raad (van het Koninkrijk) moge ik U (, mede namens/in overeenstemming met/na overleg met mijn ambtgenoot van ...,) verzoeken goed te vinden dat het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) buiten verdere behan-deling wordt gelaten en dat het onder-havige nader rapport tezamen met het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) en het ontwerp-besluit en de daarbij behorende toelichting, zoals deze aan de Raad van State (van het Koninkrijk) zijn voorgelegd, openbaar wordt gemaakt.

Toelichting: Uit de formules blijkt dat ook het voornemen tot niet bekrachtigen van een algemene maatregel van bestuur in beginsel aan de minister-raad wordt voorgelegd. Indien van deze lijn afgeweken moet worden, vindt hierover overleg plaats met het secretariaat van de ministerraad. Het is niet nodig dat in het nader rapport nog inhoudelijk op de opmerkingen van de Raad van State wordt ingegaan.

GGGG

Aan aanwijzing 285 wordt een toelich-ting toegevoegd, luidende

Toelichting: De verplichting tot het toezenden van afschriften geldt niet indien het betrokken ministerie hier-van als deelnemer aan het project DIS-EPR is vrijgesteld (zie het Draaiboek voor de wetgeving, derde druk, nr. 47). In dat geval verdient het aanbeveling wel een begeleidend memo met de gegevens van de behandelend ambte-naar aan de Tweede Kamer te zenden, of bij de elektronische verzending aan te geven wie de behandelend ambte-naar is.

HHHH

Aan aanwijzing 289 wordt een toelich-ting toegevoegd, luidende:

Toelichting: Indien het een stuk voor de Tweede Kamer betreft worden – naast verzending van het origineel aan de voorzitter van de kamer – 35 afschriften gezonden aan de griffie van de Tweede Kamer, tenzij het betrokken ministerie hiervan als deel-nemer aan het project DIS-EPR is vrijge-steld (zie het Draaiboek voor de wet-geving, derde druk, nr. 47). Voorts wordt altijd één afschrift gezonden

<p>aan de griffie van de Eerste Kamer (zie aanwijzing 286). Indien het een stuk voor de Eerste Kamer betreft wordt alleen het origineel aan de voorzitter van die kamer gezonden. Toezending van afschriften is niet noodzakelijk (zie ook de toelichting bij aanwijzing 296). Zie voor de ondertekening van de nota naar aanleiding van het verslag aanwijzing 209.</p>	<p>1. Voor de tekst van de aanwijzing wordt de aanduiding '1.' geplaatst. 2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende: 2) In het algemeen wordt over een door de Staten-Generaal aangenomen initiatiefvoorstel door de regering geen advies aan de Raad van State gevraagd, tenzij niet-bekrachtiging wordt overwogen. 3. Er wordt een toelichting toegevoegd, luidende: Toelichting: Zie nader het Draaiboek voor de wetgeving, derde druk, nr. 148.</p>	<p>wordt 'Directie Verdragen' vervangen door: Afdeling Internationaal Recht van de Dienst Juridische Zaken.</p>
<p>IIII In de toelichting bij aanwijzing 291 wordt 'adviezen van permanente externe adviesorganen' vervangen door: adviezen van vaste adviescolleges.</p>	<p>PPPP De toelichting bij aanwijzing 304 wordt gewijzigd als volgt:</p>	<p>SSSS In aanwijzing 308 wordt 'Directie Verdragen' telkens vervangen door: Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken. TTTT In de toelichting bij aanwijzing 309 wordt 'EEG-verordeningen' vervangen door: EG-verordeningen.</p>
<p>JJJJ Na aanwijzing 293 wordt een aanwijzing ingevoegd luidende: Aanwijzing 293a De beantwoording van een verslag van de Tweede Kamer vindt zo veel mogelijk plaats binnen eenzelfde termijn als die welke de kamercommissie heeft genomen voor het uitbrengen van het verslag, waarbij als aanvangsdatum geldt de datum van de koninklijke boodschap.</p>	<p>1. 'Directie Verdragen' wordt telkens vervangen door: Dienst Juridische Zaken, Afdeling Internationaal Recht. 2. Na het tekstblok 'Benaming' wordt een tekstblok ingevoegd, luidende: Partijen. Bij de onderhandelingen over ontwerp-verdragen wordt er naar gestreefd om de staat – en derhalve niet de regering – als verdragspartij aan te duiden. Mocht dit streven niet tot resultaat leiden, dan wordt in de toelichting zo nodig aangegeven dat het verdrag wel voor de staat zal gelden.</p>	<p>UUUU Na aanwijzing 310 wordt een aanwijzing ingevoegd, luidende: Aanwijzing 310a 1. Indien een verdrag een instantie aanwijst die bindende besluiten kan nemen, zonder dat die instantie kan worden aangemerkt als orgaan van een volkenrechtelijke organisatie in de zin van de artikelen 92, 93 en 94 van de Grondwet, of zonder dat duidelijkheid bestaat over deze vraag, wordt in het wetsvoorstel tot goedkeuring van het verdrag een machtigingsbepaling opgenomen, inhoudende dat de besluiten die door deze instantie worden genomen, geen goedkeuring van de Staten-Generaal behoeven. 2. In het in het eerste lid bedoelde geval wordt het verdrag steeds goedgekeurd bij wet. Toelichting: Zie ook de artikelen 4 en 7, onderdeel a, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen en de aanwijzingen 312 en 320.</p>
<p>KKKK Aan aanwijzing 296 wordt een toelichting toegevoegd, luidende: Toelichting: Het desbetreffende stuk heeft alleen in origineel aan de voorzitter van de Eerste Kamer te worden gezonden. Toezending van afschriften aan de griffie van de Eerste Kamer is niet noodzakelijk.</p>	<p>QQQQ Aanwijzing 305 wordt gewijzigd als volgt: 1. In het tweede lid wordt 'Directie Verdragen' vervangen door: Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken. 2. In de toelichting wordt 'wellicht anderszins die landen raakt in de zin van artikel 24, eerste lid, van het Statuut' vervangen door: wellicht die landen anderszins raakt in de zin van artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen. 3. In de toelichting wordt na 'medegeding wenst' een komma geplaatst.</p>	<p>VVVV Aanwijzing 312 wordt gewijzigd als volgt: 1. In artikel 1 en het eventuele artikel 2 van het model wordt 'voor met naam te noemen landen van het Koninkrijk' telkens vervangen door: voor de Nederlandse Antillen/voor Aruba. 2. In de toelichting wordt 'een buitengewoon geval van dwingende aard als bedoeld in de zin van artikel 62, eerste lid, onder d, van de Grondwet naar de tekst van 1972' vervangen door: een buitengewoon geval van dringende aard als bedoeld in artikel 10 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.</p>
<p>LLLL Aanwijzing 298 wordt gewijzigd als volgt: 1. In de tekst vervalt: in beginsel. 2. In de toelichting vervalt de eerste volzin en wordt aan het slot toegevoegd: Zie verder het Draaiboek voor de wetgeving, derde druk, nrs. 131 en 132.</p>	<p>RRRR Aanwijzing 306 wordt gewijzigd als volgt:</p>	<p>WWWW Aan het derde lid van aanwijzing 313 wordt toegevoegd: In voorkomend geval wordt daarin aangegeven dat</p>
<p>MMMM Aanwijzing 299 vervalt.</p>	<p>1. In de tekst van de aanwijzing wordt 'Directie Verdragen' telkens vervangen door: Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken. 2. In het eerste en derde lid wordt na 'op te zeggen' telkens ingevoegd: of al dan niet te verlengen. 3. In de eerste zin van de toelichting</p>	
<p>NNNN In aanwijzing 300 vervalt in het eerste en derde lid telkens: in beginsel.</p>		
<p>OOOO Aanwijzing 302 wordt gewijzigd als volgt:</p>		

<p>wijziging van een bijlage die een intergerend onderdeel vormt van het verdrag en waarvan de inhoud van uitvoerende aard is ten opzichte van de bepalingen van het verdrag zelf, geen parlementaire goedkeuring behoeft, tenzij de Staten-Generaal zich het recht daartoe voorbehouden.</p>	<p>(Over de tekst van dit verdrag is overeenstemming bereikt met ... (aanduiding van de wederpartij(en)) en het zal binnenkort tot stand worden gebracht.).</p>	<p>Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.</p>
<p>XXXX In aanwijzing 315 wordt 'het Bureau bekendmaking van de Directie Verdragen' vervangen door: de Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken.</p>	<p>2. In het model in het eerste lid wordt "Staten van de Nederlandse Antillen/Aruba" vervangen door: Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.</p>	<p>DDDDD In het model in aanwijzing 322 wordt 'additioneel artikel XXI, eerste lid, onder a, van de Grondwet, juncto artikel 61, derde lid, van de Grondwet naar de tekst van 1972' vervangen door: artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.</p>
<p>YYYY Aanwijzing 316 wordt gewijzigd als volgt: 1. In de tekst van de aanwijzing wordt 'Directie Verdragen' vervangen door: Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken.</p>	<p>3. In het model in het tweede lid wordt '... (met name te vermelden land(en) van het Caraïbisch deel van het Koninkrijk) ...' telkens vervangen door 'Nederland / de Nederlandse Antillen / Aruba' en wordt 'artikel 24 van het Statuut' vervangen door: artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.</p>	<p>EEEEE Na aanwijzing 326 wordt een aanwijzing met toelichting ingevoegd, luidende: Aanwijzing 326a</p>
<p>2. In het eerste tekstblok van de toelichting wordt 'de nota van toelichting bij het Besluit tot inwerkingstelling van de Rijkswet houdende regeling inzake de bekendmaking van verdragen en besluiten van internationale organisaties (zie Stb. 1969, 253)' vervangen door: de artikelen 16 tot en met 20 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.</p>	<p>4. In de toelichting wordt 'artikel 24 van het Statuut' vervangen door: artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.</p>	<p>1. Voor overlegging van een verdrag aan de beide kamers der Staten-Generaal ter stilzwijgende goedkeuring wordt een zodanig tijdstip gekozen dat ten minste tweederde van de in artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen bedoelde termijn buiten een reces van de kamers valt.</p>
<p>3. In het eerste tekstblok wordt 'Directie Verdragen' vervangen door 'Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken' en wordt 'Directie' vervangen door: Afdeling Verdragen.</p>	<p>BBBBB</p>	<p>2. Indien het eerste lid niet in acht genomen kan worden, wordt dit bij de overlegging uitdrukkelijk en gemotiveerd vermeld. Toelichting: Hiermee wordt zeker gesteld dat de Staten-Generaal hun rechten terzake ook daadwerkelijk kunnen uitoefenen.</p>
<p>4. In het eerste tekstblok wordt 'door de Commissie in het EG-Publicatieblad' vervangen door: door de Commissie van de Europese Gemeenschappen in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.</p>	<p>Aanwijzing 320 wordt gewijzigd als volgt:</p>	<p>FFFFF In aanwijzing 327 wordt "Directie Verdragen" vervangen door: Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken.</p>
<p>5. In het tweede tekstblok wordt 'en in- en buitenwerkingtreding' vervangen door: voorlopige toepassing, in- en buitenwerkingtreding en verlenging.</p>	<p>1. In het opschrift van het model wordt na 'Tractatenbladnummer' toegevoegd: indien mogelijk.</p>	<p>GGGGG Aanwijzing 333 wordt gewijzigd als volgt: 1. In de tekst wordt 'de adviesorganen' vervangen door: adviescolleges. 2. In de toelichting wordt 'adviesorganen' telkens vervangen door: adviescolleges.</p>
<p>ZZZZ In aanwijzing 317 wordt "het Bureau parlementaire aangelegenheden van de Directie Verdragen" vervangen door: de Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken.</p>	<p>2. In het model wordt '... (met name te vermelden land(en) van het Caraïbische deel van het Koninkrijk) ...' telkens vervangen door 'Nederland / de Nederlandse Antillen / Aruba' en wordt 'artikel 24 van het Statuut' vervangen door: artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.</p>	<p>HHHHH Aanwijzing 334 wordt gewijzigd als volgt: 1. In het eerste lid wordt 'Raad van de Europese Gemeenschappen' vervangen door 'Raad van de Europese Unie' en wordt 'artikel 189 C' vervangen door: artikel 189 B of 189 C 2. In de eerste volzin van de toelichting wordt 'zogenoemde' vervangen door:</p>
<p>AAAAA Aanwijzing 319 wordt gewijzigd als volgt: 1. Aan de eerste alinea van de modellen wordt telkens toegevoegd:</p>	<p>CCCCC Aanwijzing 321 wordt gewijzigd als volgt: 1. In het opschrift van het model wordt na '(rijks)wet' een komma geplaatst. 2. In de eerste alinea van het model wordt voor 'beide kamers' ingevoegd: de. 3. In de derde alinea van het model wordt 'additioneel artikel XXI, eerste lid, onder a, van de Grondwet, juncto artikel 61, derde lid, van de Grondwet naar de tekst van 1972' vervangen door: artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen. 4. In de toelichting wordt 'artikel 24, tweede lid, van het Statuut' vervangen door: artikel 5, tweede lid, van de</p>	

codecisieprocedure van artikel 189 B of de.

IIII

Aanwijzing 336 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de tekst van de aanwijzing vervalt: , tenzij enig wettelijk voorschrift daartoe verplicht.

2. Voor de eerste volzin van de toelichting wordt ingevoegd:

Ingevolge titel 1.2 van de Algemene wet bestuursrecht gelden voor regelingen ter implementatie van bindende besluiten van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Commissie van de Europese Gemeenschappen geen advies-, overleg-, inspraak-, en voorpublicatieverplichtingen meer. Er geldt een uitzondering voor bepaalde voorhangprocedures (zie artikel 1:8, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht).

JJJJ

Het opschrift van § 8.6 komt te luiden: § 8.6 Kennisgeving van (ontwerp-) implementatieregelingen aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen

KKKK

Aanwijzing 345 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de tekst van de aanwijzing wordt 'regelingen' vervangen door 'implementatieregelingen' en 'regeling' telkens door: implementatieregeling.

2. In het eerste tekstblok van de toelichting vervalt

'Implementatieregelingen.' en komt de eerste volzin van de tweede alinea te luiden:

Men moet erop bedacht zijn dat soms ook al eerder een ontwerp ter informatie aan de Commissie moet worden gezonden dan wel ter goedkeuring aan de Commissie moet worden voorgelegd.

3. Het tweede tekstblok van de toelichting vervalt.

LLLL

Aanwijzing 345a vervalt.

Artikel II

De Aanwijzingen inzake externe adviesorganen, vastgesteld bij besluit van de Minister-President van 11 maart 1987, tot vaststelling van de Aanwijzingen inzake externe adviesor-

ganen en inzake interdepartementale commissies (Stcrt. 67), worden ingetrokken.

Artikel III

De tekst van de Aanwijzingen voor de regelgeving wordt overgebracht in de geldende spelling.

Artikel IV

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 19 februari 1998.

*De Minister President,
Minister van Algemene Zaken,
W. Kok.*

Toelichting

1. Algemeen

Op 1 januari 1993 zijn de Aanwijzingen voor de regelgeving in werking getreden. In deze aanwijzingen is het merendeel van alle destijds bestaande aanwijzingen, richtlijnen en circulaires inzake het tot stand brengen van wetten en regelgeving bijeen gebracht. Bij het van kracht worden van deze aanwijzingen is aangegeven dat zij regelmatig zouden worden geactualiseerd en zo nodig aangevuld. Hiertoe is door de Interdepartementale Commissie voor de Harmonisatie van Wetgeving, die een groot aandeel heeft gehad in de totstandkoming van de nieuwe aanwijzingen, een vaste werkgroep Aanwijzingen voor de regelgeving ingesteld.

Inmiddels zijn de aanwijzingen twee maal gewijzigd: per 1 januari 1996 is een wijziging in werking getreden waarin onder meer aanwijzingen inzake hardheidsclausules (§ 4.7) en inzake het verzoek om een spoedbehandeling door de Raad van State (Ar 271 tot en met 271b) zijn opgenomen. Op 15 september 1996 is een aanvulling met aanwijzingen inzake zelfstandige bestuursorganen (§ 4.5a) in werking getreden.

In deze derde wijziging wordt – met name naar aanleiding van suggesties en opmerkingen uit de wetgevingsspraktijk – een aantal technische aanpassingen en aanvullingen doorgevoerd. Daarnaast is uitwerking

gegeven aan enige actiepunten uit het kabinetsstandpunt Voortvarend wetgeven (kamerstukken II 1993/94, 23 462, nr. 1), waarmee tot een efficiëntere afhandeling van bepaalde onderdelen uit het wetgevingsproces gekomen kan worden. Tevens is een aantal punten voortvloeiend uit de herziening van het Draaiboek voor de wetgeving – waarvan in 1996 de derde druk is verschenen – verwerkt, en heeft afstemming van verschillende aanwijzingen op de op 1 januari 1998 in werking getreden derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht plaatsgevonden. Ook is, naar aanleiding van de Securitel-zaak, een verduidelijking van de aanwijzingen inzake notificatie van technische voorschriften doorgevoerd. Tot slot is op verzoek van de beide kamers der Staten-Generaal de procedure bij het zogenoemde voorhangen van regelingen bij de kamers in of rond recesperiodes aangevuld en is een aanwijzing geformuleerd die aanzet tot een terughoudend gebruik van concrete inwerkingtredingsdata in wetten en andere regelingen. In het onderdeelwijze deel van deze toelichting wordt op deze punten nader ingegaan.

2. Onderdeelsgewijs

A, C, N, X, Z, AA, GGG, YYY, ZZZ, IIII, GGGGG

In deze aanwijzingen zijn enige terminologische en procedurele veranderingen als gevolg van de herziening van het adviesstelsel verwerkt.

De toelichting bij Ar 4 is voorts aangevuld naar aanleiding van het Nader standpunt van het kabinet over de toekomst van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO) (kamerstukken II 1996/97, 25 091, nr. 2, blz. 8 en volgende). Daarin heeft het kabinet aangegeven dat het in de rede ligt dat de zorgvuldigheidseisen die gesteld worden aan regelgeving van de rijks-overheid, tevens gelden voor PBO-regelgeving. De Aanwijzingen voor de regelgeving bieden een passend kader voor de toetsing van regelingen van PBO-lichamen aan het algemeen rijksbeleid, als onderdeel van de toetsing aan het algemeen belang. Dit geldt met name voor Ar 6 tot en met 18, die betrekking hebben op het gebruik van regelgeving en kunnen worden beschouwd als een gedeeltelijke nadere specificering van het algemeen belang. In de bijlage bij het kabinets-

standpunt is een overzicht gegeven van algemene aandachtspunten bij het opstellen van PBO-verordeningen die voortvloeien uit deze aanwijzingen.

Bij de bekendmaking van deze wijziging van de aanwijzingen zal speciale aandacht worden besteed aan communicatie van de Aanwijzingen voor de regelgeving in hun geheel naar de PBO-lichamen.

B

De nieuwe Ar 11a, die terughoudendheid met voorontwerpen en beleidsnota's beoogt te bevorderen, vloeit voort uit § 5.2 van de nota 'Voortvarend wetgeven'.

D, M, O, OO, PP, RR, HHH, BBBB, onderdeel 1, TTTT

Deze wijzigingen betreffen redactionele verbeteringen.

E, UU, EEEE

De nieuwe Ar 34a, tweede lid, versoepelt de thans in de toelichting bij Ar 176 neergelegde hoofdregel dat een uitvoeringsregeling pas kan worden vastgesteld als de delegerende is vastgesteld. In de praktijk bestaat soms de behoefte om de uitvoeringsregeling eerder vast te stellen, met name in verband met voorhangprocedures. In het verlengde hiervan maakt de wijziging van Ar 280 het mogelijk om in het wetgevingsproces de behandeling van de amvb eerder te laten plaatsvinden dan nu volgens Ar 280 mogelijk is.

F, G, H, EEEE

Deze wijzigingen betreffen de implementatie van aan de Tweede en Eerste Kamer gedane toezeggingen omtrent het verduidelijken van de procedure bij het voorhangen van een regeling, indien de voorhangperiode samenvalt met (een deel van) de recesperiodes van de kamers. Als hoofdregel geldt dat drierde van de reactietermijn van de kamers buiten het reces moet liggen (zie Ar 43a). Bij verdragen (Ar 326a) is dit tweederde van de termijn, omdat ingevolge de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen uitgegaan moet worden van 30 dagen. Een tweederde-regel levert dan een eenvoudiger berekening op, waarbij het feitelijke verschil in voorhangtermijn gering is.

I, DD tot en met FF, JJ tot en met MM
Deze aanpassingen betreffen actualiserings in verband met het tot stand komen van de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), alsmede de daarop betrekking hebbende aanpassingswetgeving op 1 januari 1998.

J, K

De nieuwe Ar 44a verplicht om een beleidsregel uitdrukkelijk als zodanig aan te duiden. Deze aanwijzing is aangekondigd in memorie van toelichting bij het wetsvoorstel derde tranche Awb (kamerstukken II 1993/94, 23 700, nr. 3, p. 120).

Ar 44, tweede lid, kan vervallen omdat artikel 4:83 Awb hierin inmiddels voorziet.

P

De nieuwe Ar 72a ziet op harmonisatie van terminologie bij leefvormen, anders dan huwelijk. Deze aanwijzing vindt haar oorsprong in het kabinetsstandpunt bij het advies van de Commissie voor de toetsing van wetgevingsprojecten over de problematiek van de behandeling van verschillende leefvormen in de wetgeving (kamerstukken II 1992/93, 22 700, nr. 3). Naar aanleiding van een van de actiepunten uit dit kabinetsstandpunt is een onderzoek verricht naar de formulering van wettelijke bepalingen over ongehuwd samenlevenden. Een van de voorstellen in het onderzoeksrapport, dat in 1996 aan de Tweede Kamer is gezonden (kamerstukken II 1995/96, 22 700, nr. 21) betrof het formuleren van een aanwijzing inzake geharmoniseerde leefvormbegrippen, mede met het oog op een betere handhaafbaarheid van de wettelijke bepalingen inzake leefvormen. Deze aanwijzing wordt nu in de Aanwijzingen voor de regelgeving opgenomen.

Q

In de praktijk blijkt soms misverstand te bestaan over het gebruik van de term 'deze wet'. Met name als in een wet naar een andere wet wordt verwezen, wordt die andere wet wel eens aangehaald als 'deze wet'. De gangbare opvatting is echter dat met 'deze wet' alleen de wet kan worden

bedoeld waarin de woorden 'deze wet' staan.

Ook over de juiste aanhaling van wetsartikelen uit het Burgerlijk Wetboek bestaat enige onduidelijkheid. De Minister van Justitie heeft naar aanleiding van vragen van de Eerste Kamer duidelijk gemaakt dat in officiële wetteksten de nu in Ar 83b voorgeschreven schrijfwijze moet worden gebruikt (zie kamerstukken I 1993/94, 23 400 VI, nrs. 98c en 98d).

R, ZZ

Door deze wijzigingen wordt in de aanwijzingen geregeld hoe een bepaling waarin wordt verwezen naar een nog te verschijnen Staatsblad moet worden geredigeerd. Thans is er een rijke variëteit in bepalingen, bijvoorbeeld '(Stb. ...)', '(Stb. ..., ...)', '(Stb. 19.., ...)' of '(Stb. 1994, ...)'. Soms wordt er een materiële bepaling aan gewijd, die de minister de bevoegdheid geeft om verwijzingen naar het juiste Staatsbladnummer aan te brengen. Een soortgelijk punt betreft de aanvulling van een citeertitel met een jaartal (Ar 185).

Via de aanvulling van Ar 90 en een toelichting bij Ar 185, vierde lid, is een eenvoudige procedure geregeld: voor het aanbrengen van dergelijke aanduidingen is geen machtiging vereist van de wetgever.

S, T

Ar 104, tweede lid, wordt overgebracht naar Ar 104a, met dien verstande dat Ar 104a een ruimere werking krijgt: niet alleen bepalingen van uitvoeringsregelingen, maar bepalingen van alle regelingen mogen niet in andere regelingen worden herhaald. Deze wijziging vloeit voort uit vragen uit de wetgevingspraktijk.

U, YY

Naar aanleiding van ontwikkelingen in de wetgevingspraktijk bestaat er behoefte om het thans nog in Ar 184 opgenomen verbod om wijzigingsregelingen een citeertitel te geven, te nuanceren.

W, CCC, FFF, MMM, UUU

De met deze wijzigingen ingevoerde vereenvoudigde procedure voor onder-tekening van toelichtingen en andere wetgevingsstukken, waardoor in de

meeste gevallen volstaan kan worden met ondertekening door de eerstverantwoordelijke bewindspersoon, betreft implementatie van § 5.7 van het genoemde kabinetsstandpunt 'Voortvarend wetgeven'. Ar 209 is uit systematische overwegingen verplaatst naar Ar 253a, eerste lid.

Y

In implementatieregelingen moet in de aanhef bij 'Gelet op' worden verwezen naar de delegerende regeling én de internationale regeling. Deze verbetering van Ar 114 komt voort uit opmerkingen uit de wetgevingspraktijk.

CC, QQ

In een nieuwe aanwijzing 130a is verduidelijkt dat in een wet geen delegatie van bestuursbevoegdheden aan ondergeschikten dient plaats te vinden. Artikel 10:14 van de Algemene wet bestuursrecht bevat een bepaling in die zin, doch deze richt zich niet tot de wetgever in formele zin. Deze aanwijzing voorziet in een aanvulling daarmee. De toelichting bij aanwijzing 156 is met deze lijn in overeenstemming gebracht.

GG tot en met JJ

In deze aanwijzingen worden aanpassingen aan de Politiewet 1993 en de daarmee samenhangende wijzigingen van artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering doorgevoerd.

NN

Ar 146 is aangepast aan de wijziging van artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering, waarmee het mogelijk is geworden om naast een vrijheidsstraf tevens een geldboete op te leggen.

SS, WW, XX

In de praktijk rijzen nogal eens vragen over de volgorde bij gelijktijdige inwerkingtreding van wetten. Dit op het eerste gezicht paradoxale fenomeen doet zich voor als twee wijzigingswetten die op hetzelfde tijdstip in werking moeten treden, hetzelfde wetsartikel wijzigen. Soms kunnen die wijzigingen gewoon naast elkaar bestaan (bijvoorbeeld als het wijzigingen in verschillende leden betreft), maar het komt ook voor dat beide wetswijzigingen in een bepaalde volgorde in werking moeten treden, omdat

anders onduidelijkheid kan ontstaan over de geldende tekst van het artikel. In een nieuwe aanwijzing 173a zijn enige in de wetgevingspraktijk gehanteerde vuistregels voor de volgorde bij gelijktijdige inwerkingtreding neergelegd. In de toelichting bij aanwijzingen 178 en 180 wordt hiernaar verwezen gezien het verband met het te kiezen model voor de inwerkingtredingsbepaling. Met de wijziging wordt mede gevolg gegeven aan een toezegging van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken om op dit punt helderheid te verschaffen in de Aanwijzingen voor de regelgeving (Handelingen I 1996/97, blz. 628).

TT, VV

In de praktijk bleek onduidelijkheid te bestaan over de vraag of een koninklijk besluit houdende inwerkingtreding later mag worden bekendgemaakt dan de daarin genoemde datum van inwerkingtreding. Deze gang van zaken is echter in strijd is met de artikelen 88 en 89 van de Grondwet. Met het oog daarop worden Ar 175 en de toelichting bij Ar 177 op dit punt aangevuld.

WW, XX, TTT

Met de aanpassing van Ar 178 en 180 wordt beoogd de terughoudendheid met concrete inwerkingtredingsdata in wetten te bevorderen. Bij het niet halen van een concrete inwerkingtredingsdatum kunnen niet onaanzienlijke problemen ontstaan voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast belemmert een concrete datum soms een goede behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer. Als uitgangspunt geldt nu dat in wetten geen concrete inwerkingtredingsdatum wordt opgenomen. In geval een concrete inwerkingtredingsdatum onvermijdelijk is kunnen de modellen D en E in Ar 180 soelaas bieden. Bij gebruik van model E dient wel Ar 167 inzake terugwerkende kracht in acht genomen te worden. Een concrete inwerkingtredingsdatum in een algemene maatregel van bestuur blijft mogelijk. Daarbij moet uiteraard wel voorzien worden in een voldoende invoeringstermijn voor de amvb.

De redactie van model G, van Ar 180 en van Ar 252 wekte de suggestie dat het tot wet verheffen en de inwerkingtreding gelijktijdig plaatsvinden. Op dit punt is een verbetering van de

redactie doorgevoerd. Strikt genomen is ook de nieuwe redactie niet volmaakt, omdat een 'wetsvoorstel' niet in werking kan treden (alleen een 'wet' kan in werking treden), maar een in dit opzicht perfecte redactie zou leiden tot een te omslachtige formulering en daarmee de leesbaarheid en toegankelijkheid van de aanwijzing te zeer schaden.

De aanvulling van de toelichting bij Ar 180 geeft een antwoord op de in de wetgevingspraktijk nogal eens gestelde vraag of op basis van model C van Ar 180 meer dan één koninklijk besluit houdende inwerkingtreding mag worden vastgesteld. Dit is inderdaad mogelijk.

AAA

In § 5.1 van de nota 'Voortvarend wetgeven' is opgenomen dat wetten zo snel mogelijk na de bekrachtiging moeten worden bekendgemaakt in het Staatsblad. Deze norm wordt nu geformaliseerd in een nieuwe Ar 186a.

BBB

In de wetgevingspraktijk bestaat soms onduidelijkheid over de vraag of een minister en staatssecretaris van hetzelfde ministerie gezamenlijk een regeling kunnen ondertekenen. Deze onduidelijkheid wordt weggenomen door deze vraag in de toelichting bij Ar 201 bevestigend te beantwoorden.

DDD, EEE

De wijziging van de toelichting bij Ar 208 en de nieuwe Ar 208a maken een einde aan onduidelijkheid in de wetgevingspraktijk over de te volgen procedures als een andere bewindspersoon in de loop van het proces de ondertekening overneemt. De voorgestelde aanvullingen gaan uit van een zo eenvoudig mogelijke procedure, zo is bijvoorbeeld geen nota van wijziging vereist.

JJJ, KKK

De aanvulling op de toelichtingen bij de Ar 217 en 218 betreft verwerking van hetgeen in § 5.3 van de nota 'Voortvarend wetgeven' is opgenomen ter bevordering van de leesbaarheid en kwaliteit van toelichtingen.

LLL

Naar aanleiding van vragen uit de wetgevingspraktijk is aan aanwijzing 219

een voorbeeld van verwijzing naar aanhangsels bij de Handelingen opgenomen.

NNN

Volledigheidshalve is Ar 222, tweede lid, aangevuld met het geval dat een nota van wijziging aan de Raad van State wordt voorgelegd.

OOO

In een nieuwe Ar 223a wordt aangegeven wat de mogelijkheden zijn voor het rangschikken van de wijzigingsbepalingen in wijzigingsregelingen. Dit naar aanleiding van vragen en opmerkingen uit de wetgevingspraktijk.

PPP

Ar 228 is verruimd door aan te geven dat niet alleen uitgewerkte overgangsbepalingen, maar ook andere uitgewerkte bepalingen (bijvoorbeeld inwerkingtredingsbepalingen) geschrapt kunnen worden bij de "opschoning" van een regeling.

QQQ

Naar aanleiding van vragen en opmerkingen uit de wetgevingspraktijk is Ar 238 uitgebreid met nog enkele andere voorbeelden van de wetgevingstechniek rond het wijzigen van regelingen.

RRR

Bij nadere overweging is er geen reden om het in Ar 244 neergelegde verbod op intrekking te beperken tot uitgewerkte regelingen met een eenmalige werking. Ook uitgewerkte regelingen met meermalige werking moeten hieronder vallen.

SSS

Ar 248 is aangevuld met het voorschrift dat een tweede, derde enz. nota van wijziging officieel als zodanig moeten worden aangeduid. Hieraan bleek in de wetgevingspraktijk behoefte te bestaan.

UUU

In de toelichting bij Ar 256 is de gang van zaken bij toetsing van regelingen in het kader van het MDW-project Voorgenomen regelgeving nader verduidelijkt.

WWW, JJJJ, KKKK, LLLL

De aanwijzingen inzake notificatie van ontwerp-regelingen op grond van daartoe geldende communautaire of andere internationale verplichtingen

zijn verder uitgewerkt en opgenomen in een nieuwe paragraaf 6.1a. Deze plaats is meer geëigend voor deze aanwijzingen dan de plaats in hoofdstuk 8, waarin hieromtrent een aanwijzing was opgenomen, aangezien het geen implementatie van communautaire regelgeving betreft, doch totstandkoming van nationale regelgeving, waarbij aan communautaire of andere internationale verplichtingen moet worden voldaan.

Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de aanwijzingen verder uit te werken, met name wat betreft het moment in de voorbereidingsprocedure waarop notificatie moet plaatsvinden en wat betreft de procedure zelf.

Een en ander leidt tevens tot wijziging van het opschrift van paragraaf 8.6, tot technische aanpassing van Ar 345 en schrapping van Ar 345a.

Met deze wijzigingen wordt uitvoering gegeven aan toezeggingen ter zake in het kader van de Securitel-zaak (zie kamerstukken II 1996/97, 25 389, nr. 1).

XXX

In Ar 263 is de handelwijze van de Raad van State bij advisering over ontwerp-regelingen waarover advies aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen moet worden gevraagd, verduidelijkt. Tevens is de link gelegd met de aanwijzingen omtrent notificatie van ontwerp-regelingen bij de Europese Commissie of bij een andere internationale organisatie (zie onderdeel TTT).

AAAA, BBBB, CCCC, DDDD, FFFF

In het Draaiboek voor de wetgeving is een modelbrief aan de Koningin opgenomen voor het geval waarin aan een advies over een bij de Raad van State aanhangig ontwerp geen behoefte meer bestaat, omdat de inzichten of de situatie waarop het ontwerp ziet zijn gewijzigd. De Koningin wordt daarmee verzocht de Raad van State te vragen de adviesaanvraag buiten verder behandeling te laten. Dit kan zich met name voordoen na een kabinetwisseling. Bij deze wordt dit model in een nieuwe Ar 272a opgenomen.

In de wetgevingspraktijk bleek behoefte te bestaan aan een model voor het nader rapport bij een aan de Raad van State voorgelegde nota van wijziging. Op dit punt is de toelichting bij Ar 273 aangevuld.

Voorts zijn in Ar 276a en 282a modellen opgenomen voor het nader rapport ingeval een wetsvoorstel of amvb na ommekomst van het advies van de Raad van State niet verder in procedure wordt gebracht.

De aanvulling van Ar 277 verschaft duidelijkheid over de veel gestelde vraag of de aanwijzingen over advisering door de Raad van State ook kunnen worden toegepast bij advisering over een nota van wijziging.

GGGG, HHHH, KKKK

Duidelijkheidshalve is in de toelichting bij Ar 285 en 289 opgenomen dat deelnemers aan het project DIS-EPR – inzake elektronische verzending van wetgevingsstukken aan de Tweede Kamer – zijn vrijgesteld van het toezenden van afschriften van wetgevingsstukken aan de griffie van de Tweede Kamer. Verder is in de toelichting bij Ar 289 en 296 aangegeven hoeveel afschriften cq. exemplaren normaliter van wetgevingsstukken moeten worden verzonden aan de griffies van de respectievelijke kamers.

JJJJ

Vastlegging van de norm om een verslag binnen dezelfde tijd te beantwoorden als het verslag zelf, vloeit voort uit § 3.2.3 van de nota 'Voortvarend wetgeven'. De in 'Voortvarend wetgeven' neergelegde norm is in die zin genuanceerd dat in Ar 293a wordt uitgegaan van de feitelijke tijd die gemoeid is met het uitbrengen van het verslag en dus niet, zoals in "Voortvarend wetgeven" was neergelegd, van de formele termijn voor het leveren van een inbreng. Dit omdat die formele termijn nogal eens afwijkt van de feitelijk gebruikte tijd.

LLLL tot en met OOOO

De aanwijzingen over de behandeling initiatiefvoorstellen moesten onder meer nog worden aangepast aan de wijziging van de Wet op de Raad van State inzake het horen van de Raad over initiatiefvoorstellen. Het reeds in het Draaiboek voor de wetgeving beschreven beleid dat de regering de Raad van State alleen pleegt te horen als niet-bekrachtiging wordt overwogen, is in Ar 302 vastgelegd.

De schrapping van de woorden 'in beginsel' in Ar 298 en 300 beoogt die aanwijzingen in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie waarbij ambtelijk bijstand steeds

pleegt te worden verleend en bewindslieden steeds aanwezig zijn bij de mondelinge behandeling.

Ar 299 is geschrapt, aangezien de Kaderwet adviescolleges erin voorziet dat de Kamer zelf advies kan vragen.

PPPP, QQQQ, onderdeel 1, RRRR, onderdeel 1, SSSS, XXXX, YYYY, onderdelen 1 en 3, ZZZZ, FFFFF

Deze aanwijzingen zijn aangepast aan de nieuwe benaming van het onderdeel bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken dat coördinerende werkzaamheden ten behoeve van de goedkeuring en bekendmaking van verdragen verricht. Deze taak wordt nu verricht door de Afdeling Verdragen van de Dienst Juridische Zaken van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

QQQQ, onderdelen 2 en 3, RRRR, onderdeel 2, VVVV, WWWW, YYYY, AAAAA tot en met EEEEE

Deze wijzigingen betreffen aanpassing van hoofdstuk 7 van de aanwijzingen aan de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen alsmede enkele technische verbeteringen in dat hoofdstuk.

HHHHH

Abusievelijk was in Ar 334 geen rekening gehouden met de zogenoemde codecisie-procedure, zoals opgenomen in artikel 189B van het EG-verdrag. Deze procedure voorziet in gezamenlijke besluitvorming door de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement. Deze omissie is hierbij hersteld.

IIII

Ar 336 is aangepast aan de Wet afschaffing adviesverplichtingen.

*De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
W. Kok*